



Projektas "Viešųjų paslaugų kokybės gerinimas diegiant "Vieno langelio" principą" (projekto kodas Nr. VP1-4.3-VRM-01-V-01-027) finansuojamas pagal 2007-2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 4 prioriteto „Administracinių gebėjimų stiprinimas ir viešojo administravimo efektyvumo didinimas“ įgyvendinimo priemonę VP1-4.3-VRM-01-V „Viešųjų paslaugų kokybės iniciatyvos“

# Piliečių sąmoningumo gaisrų prevencijos srityje tyrimas

*Įmonės*

Vykdytojas:

spinter tyrimai

BŪDAS ŽINOTI

*2010 m. rugsėjo mėn.*

VILNIUS

## Turinys

I. TYRIMO METODIKA .....	2
II. TYRIMO REZULTATAI .....	5
1. Dokumentacijos tvarkymas .....	5
2. Nuostatos apie Valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnus.....	10
3. Žinios ir nuostatos dėl priešgaisrinio saugumo .....	16
III. TYRIMO REZULTATŲ APIBENDRINIMAS.....	22

# **I. TYRIMO METODIKA**

Viešosios nuomonės ir rinkos tyrimų bendrovė "Spinter tyrimai" 2010 metų rugpjūčio 16 - rugsėjo 9 dienomis atliko šalies įmonių tyrimą dėl Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento (toliau – PAGD) ir jam pavaldžių įstaigų teikiamų viešųjų paslaugų kokybės, o taip pat dėl Lietuvoje veikiančių įmonių atstovų, atsakingų už priešgaisrinę apsaugą žinių, sąmoningumo lygmens gaisrų prevencijos srityje.

## **1.1 Tyrimo tikslas**

Nustatyti šalies įmonių pasitenkinimą PAGD ir jam pavaldžių įstaigų teikiamomis administracinėmis paslaugomis, o taip pat nustatyti gaisrų prevencijos formų efektyvumą.

## **1.2 Tyrimo metodas**

Apklausa – *standartizuotas interviu*, naudojant standartizuotą su Užsakovu suderintą klausimyną. Standartizuotą interviu atlieka profesionalus apklausėjas. Jis veda pokalbį su respondentu pagal parengtus klausimus, atsakymus fiksuodamas klausimyne.

## **1.3 Tikslinė grupė**

Lietuvoje veikiančių įmonių atstovai, atsakingi už priešgaisrinę apsaugą.

## **1.4 Tyrimo imtis**

Tyrimo metu buvo apklausta 500 respondentų.

## **1.5 Atranka**

Tyrime naudotas kvotinės atrankos metodas.

## **1.6 Tyrimo lokacija**

Visi Lietuvos regionai.

## **1.7 Duomenų analizė**

Duomenų analizė buvo atliekama, naudojant SPSS/PC programinę įrangą.

Ataskaitoje pateikiami bendrieji atsakymų pasiskirstymai (procentai) ir pasiskirstymai pagal socialines-demografines charakteristikas (žr. Priedus).

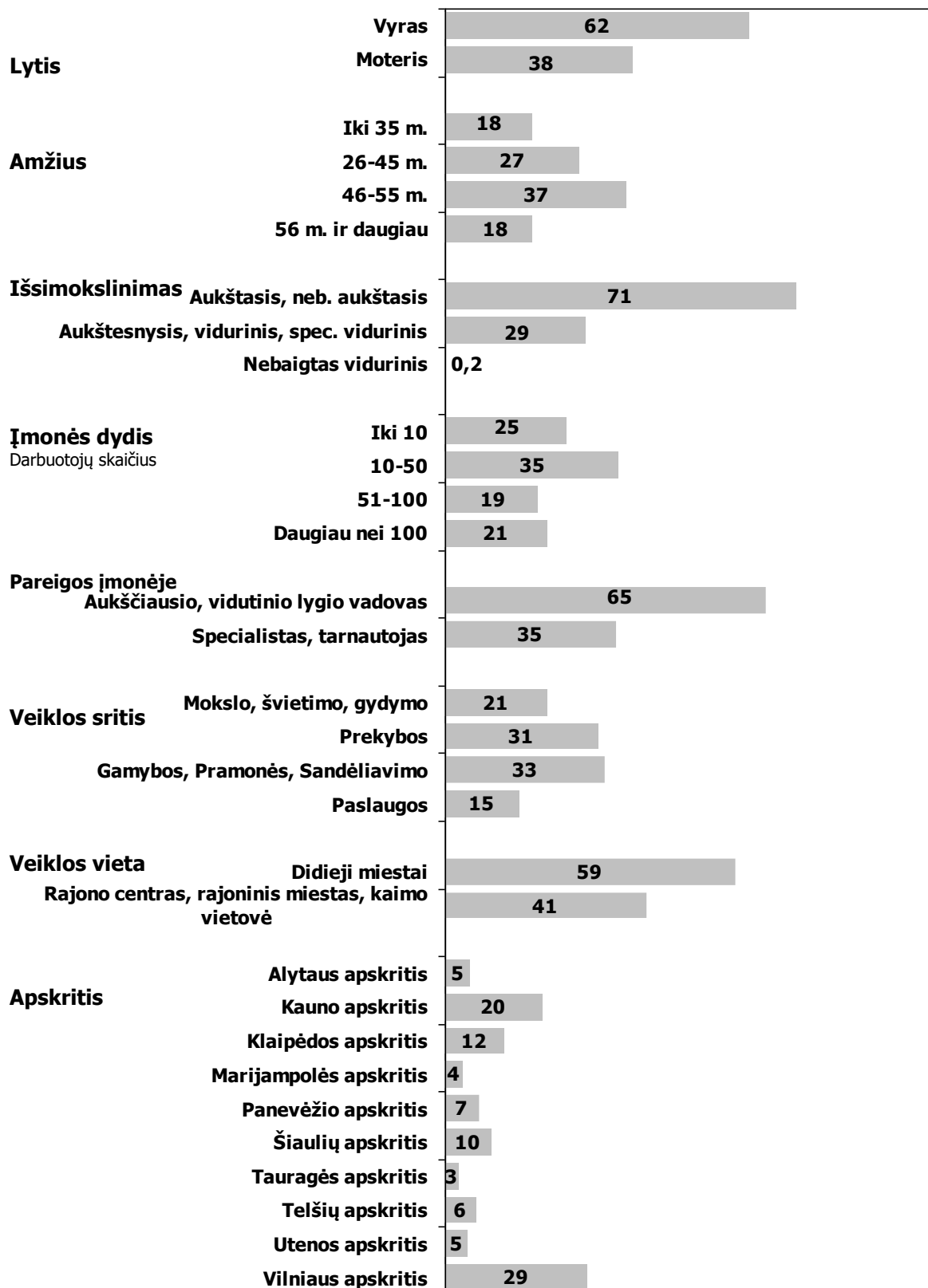
## 1.8 Statistinė duomenų paklaida

Atrankiniuose kiekybiniuose tyrimuose visada išlieka statistinės paklaidos tikimybė, į kurią būtina atsižvelgti interpretuojant duomenis. Pvz.: jeigu apklausus 500 respondentą gavome, jog 90,2 proc. apklaustųjų priešgaisrinės priežiūros inspektoriaus kompetenciją vertina teigiamai, tai yra 95 proc. tikimybė, kad tikroji reikšmė yra tarp 87,5 ir 92,9 proc.

Įverčio tikslumas mažėja, mažėjant analizuojamų atsakymų skaičiui. Toliau pateikiama lentelė, padedanti įvertinti statistinę paklaidą.

%	%	%	%	%	%	%	%	%
	5	10	15	20	25	30	40	50
	95	90	85	80	75	70	60	50
N								
100	4.4	6.0	7.1	8.0	8.7	9.2	9.8	10
200	3.1	4.2	5.0	5.7	6.1	6.5	6.9	7.1
300	2.5	3.5	4.1	4.6	5.0	5.3	5.7	5.8
400	2.2	3.0	3.6	4.1	4.3	4.6	4.9	5.0
<b>500</b>	<b>1.9</b>	<b>2.7</b>	<b>3.2</b>	<b>3.6</b>	<b>3.9</b>	<b>4.1</b>	<b>4.4</b>	<b>4.5</b>

## 1.9 Respondentų socialinės-demografinės charakteristikos



## II. TYRIMO REZULTATAI

### 1. Dokumentacijos tvarkymas

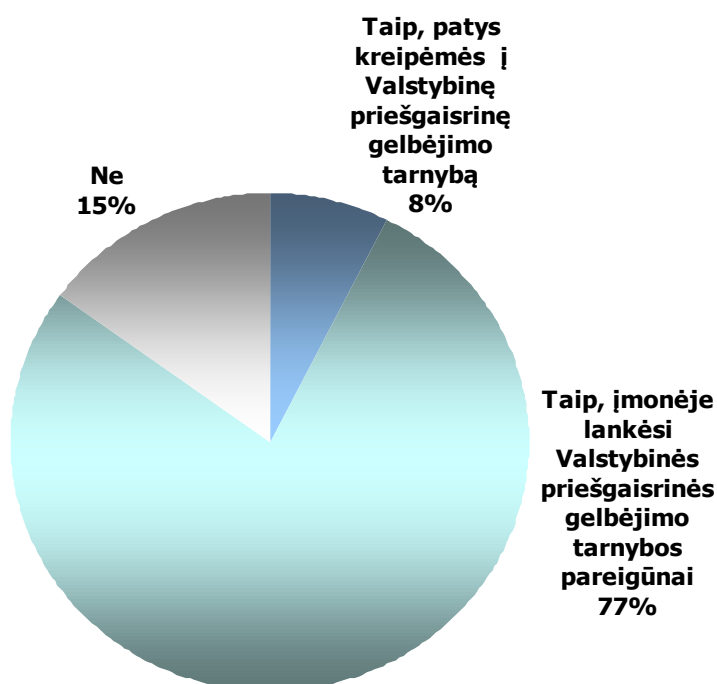
85 proc. apklaustų šalies įmonių atstovų teigė bendravę su Valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojais per paskutinius 24 mėn.: 8 proc. patys kreipėsi į Valstybinę priešgaisrinę gelbėjimo tarnybą, o 77 proc. sulaukė tarnybos pareigūnų apsilankymo (Pav.1.1).

Dažniau su Valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojams yra tekę bendrauti didesnėms įmonėms (daugiau nei 50 darbuotojų). Priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojų vizito dažniau teigė sulaukę vyresni nei 45 m. apklaustieji, mokslo, švietimo, gydymo įstaigų, gamybos, pramonės ir sandėliavimo įmonių atstovai bei mažesniuose miestuose/ rajonų centruose ar kaimo vietovėse įsikūrusių įmonių darbuotojai. Jaunesni (iki 35 m.) respondentai dažniau nurodė patys kreipęsi į Tarnybą. (Priedai, Lentelė Nr.1).

Pav.1.1

**Ar per paskutinius 24 mėnesius teko bendrauti su Valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojais? (Proc.)**

N=500



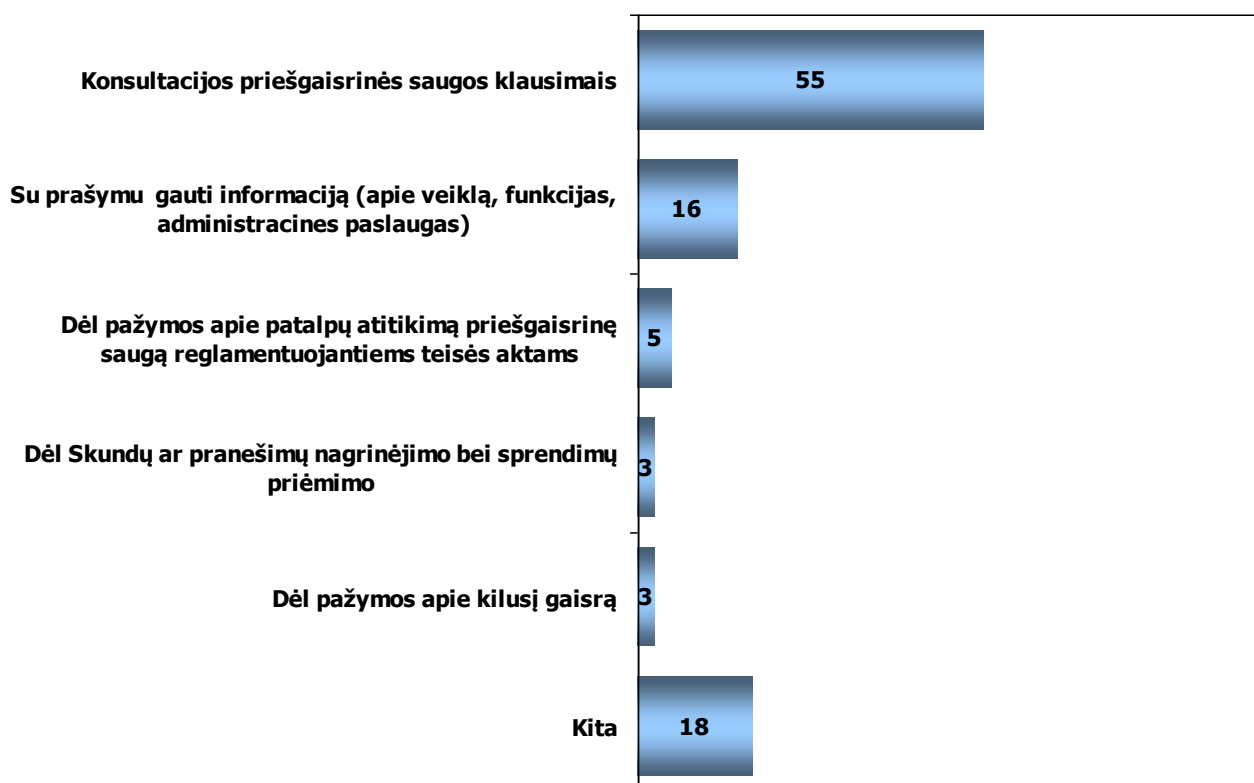
Dažniausiai į Valstybinę priešgaisrinę gelbėjimo tarnybą kreiptasi dėl konsultacijų priešgaisrinės saugos klausimais (55 proc.). 16 proc. atvejų kreiptasi prašant gauti informacijos (apie veiklą, funkcijas, administracines paslaugas). 5 proc. besikreipusiųjų įmonių nurodė, jog kreipėsi dėl pažymos apie patalpų atitikimą priešgaisrinę saugą reglamentuojantiems teisės aktams. Po 3 proc. – dėl pažymos apie kilusį gaisrą ar dėl skundų ar pranešimų nagrinėjimo bei sprendimų priėmimo. (Pav.1.2).

Statistiškai reikšmingų skirtumų pagal respondentų socialines-demografines bei įmonių charakteristikas nėra. (Priedai, Lentelė Nr.2).

Pav.1.2

### Kokiu tikslu kreipėtės į Valstybinę priešgaisrinę gelbėjimo tarnybą? (Proc.)

N=38\*



\*Statistiškai nereikšmingas respondentų skaičius

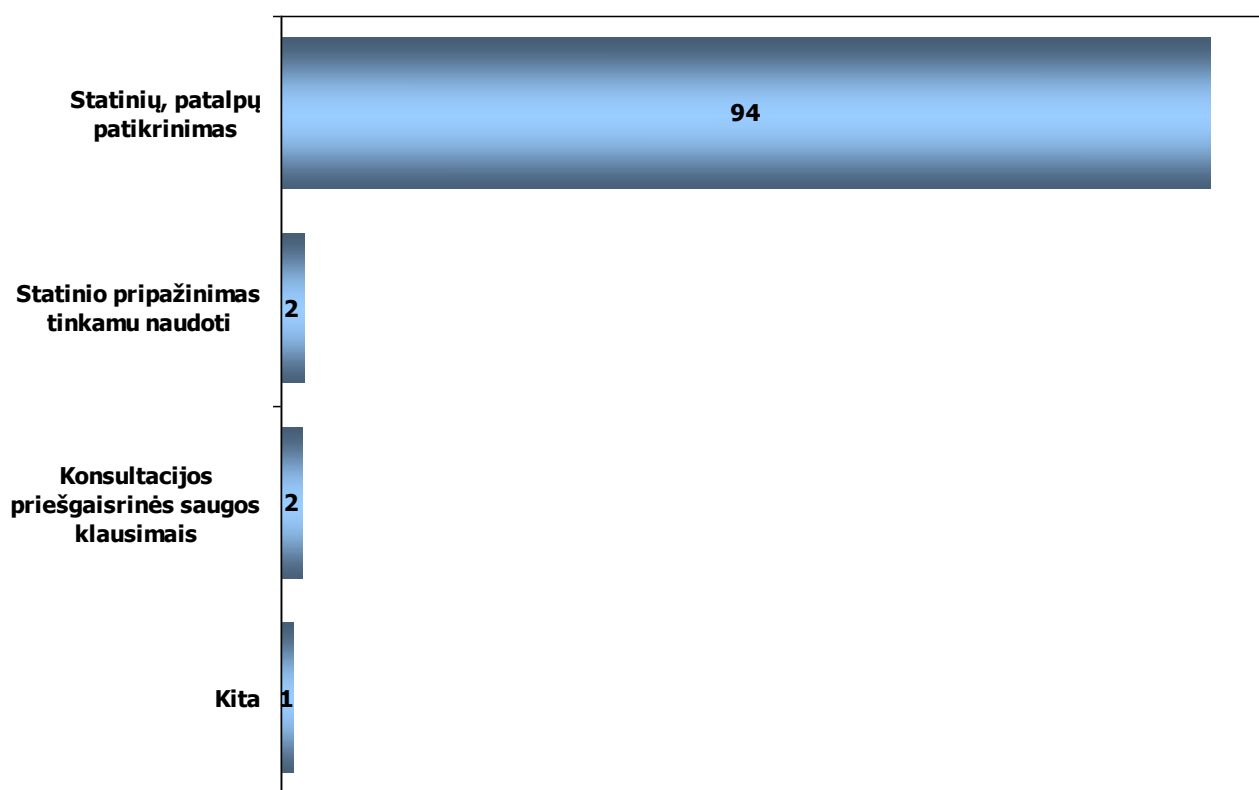
Priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojai dažniausiai apsilankė dėl statinių, patalpų patikrinimo (94 proc.). Po 2 proc. atvejų lankėsi dėl statinio pripažinimo tinkamu naudoti bei konsultuoti priešgaisrinės saugos klausimais. (Pav.1.3).

Statistiškai reikšmingų skirtumų pagal respondentų socialines-demografines bei įmonių charakteristikas nėra. (Priedai, Lentelė Nr.3).

Pav.1.3

### **Kokiu tikslu įmonėje lankėsi Valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos pareigūnas? (Proc.)**

N=387





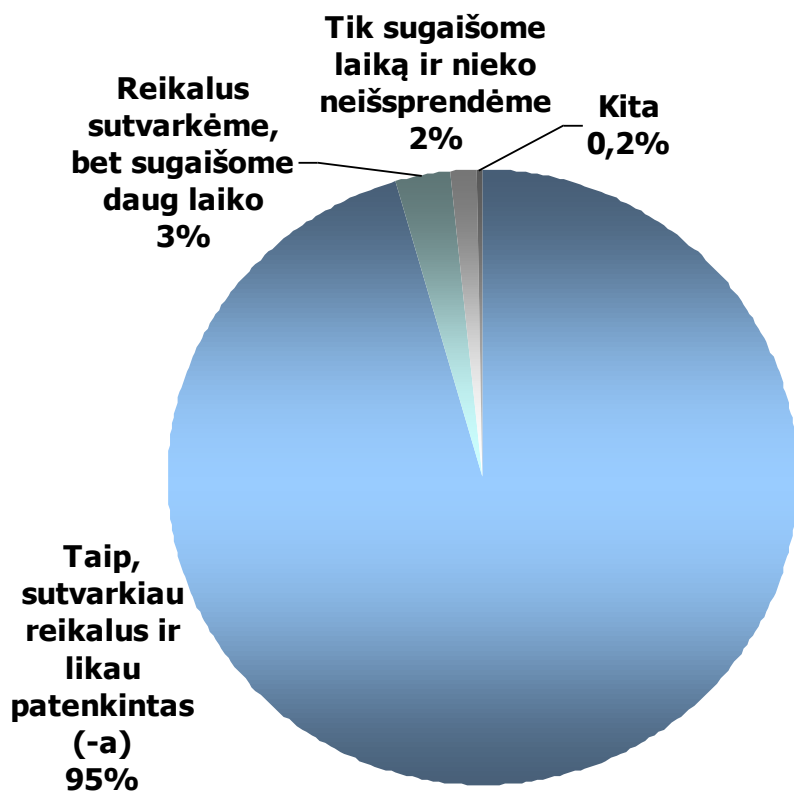
Absoliuti dauguma bendravusiųjų su Valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojais šią patirtį vertina teigiamai – sutvarkė reikalus ir liko patenkinti (95 proc.). 3 proc. teigė reikalus sutvarkę, tačiau tam sugaišę daug laiko. 2 proc. pripažino tik laiko sugaišę ir nieko neišsprendę. (Pav.1.4).

Statistiškai reikšmingų skirtumų pagal respondentų socialines-demografines bei įmonių charakteristikas nėra. (Priedai, Lentelė Nr.4).

Pav.1.4

**Vertinant bendrai Jūsų bendravimo su Priešgaisrine gelbėjimo tarnyba patirtį, ar Jūs likote patenkinti šiuo bendravimu? (Proc.)**

N=425



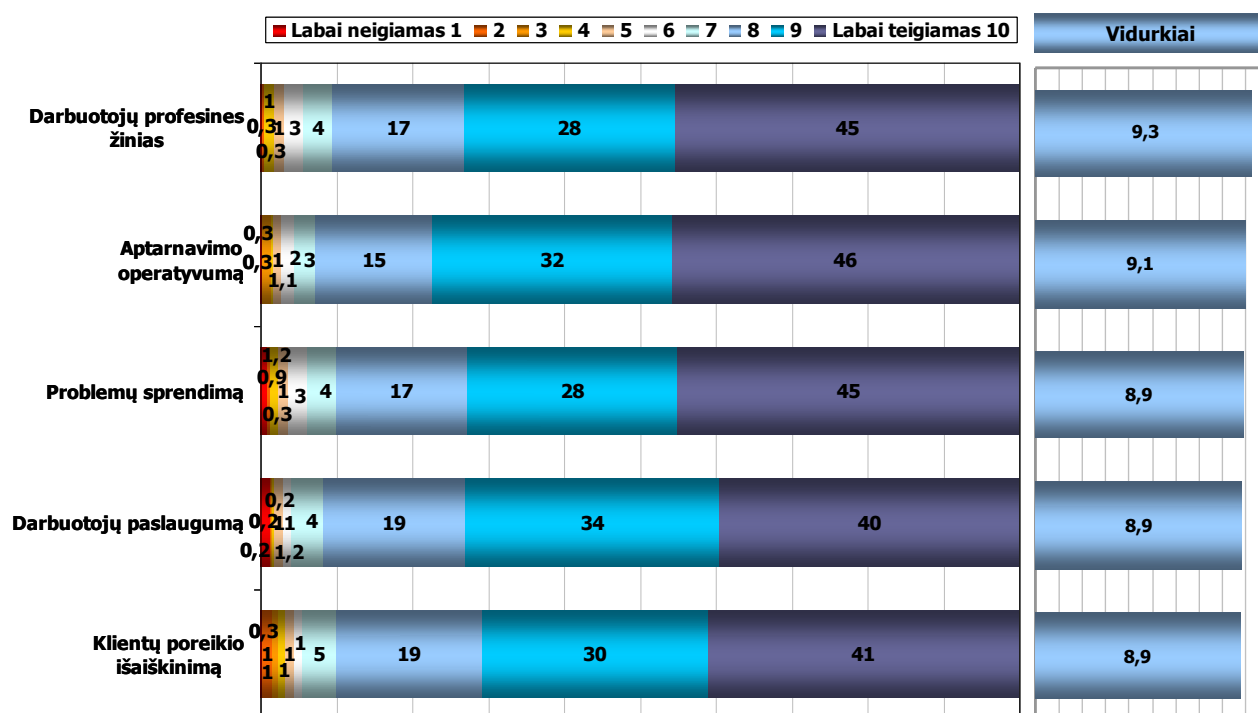
Atskiri bendravimo su Priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos pareigūnais aspektai vertinami itin gerai (8.9 ar daugiau balo iš 10). Palankiausiai vertinamos darbuotojų profesinės žinios (9.3 balo). 9.1 balo vertinamas aptarnavimo operatyvumas. Vidutiniškai po 8.9 balo vertinama problemų sprendimas, darbuotojų paslaugumas bei klientų poreikio išaiškinimas. (Pav.1.5).

Palankiau Priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos pareigūnų darbą linkusios vertinti moterys, apklausti įmonėse dirbantys specialistai, tarnautojai. (Priedai, Lentelė Nr.5).

Pav.1.5

**Įvertinkite keletą Jūsų pasitenkinimo bendravimo su Priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos pareigūnais aspektų. Vertinimui naudokite 10 balų skalę, kur 1 reiškia labai blogą, neigiamą vertinimą, o 10 – labai gerą, teigiamą vertinimą (Proc., vidurkiai)**

N=425



## 2. Nuostatos apie Valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnus

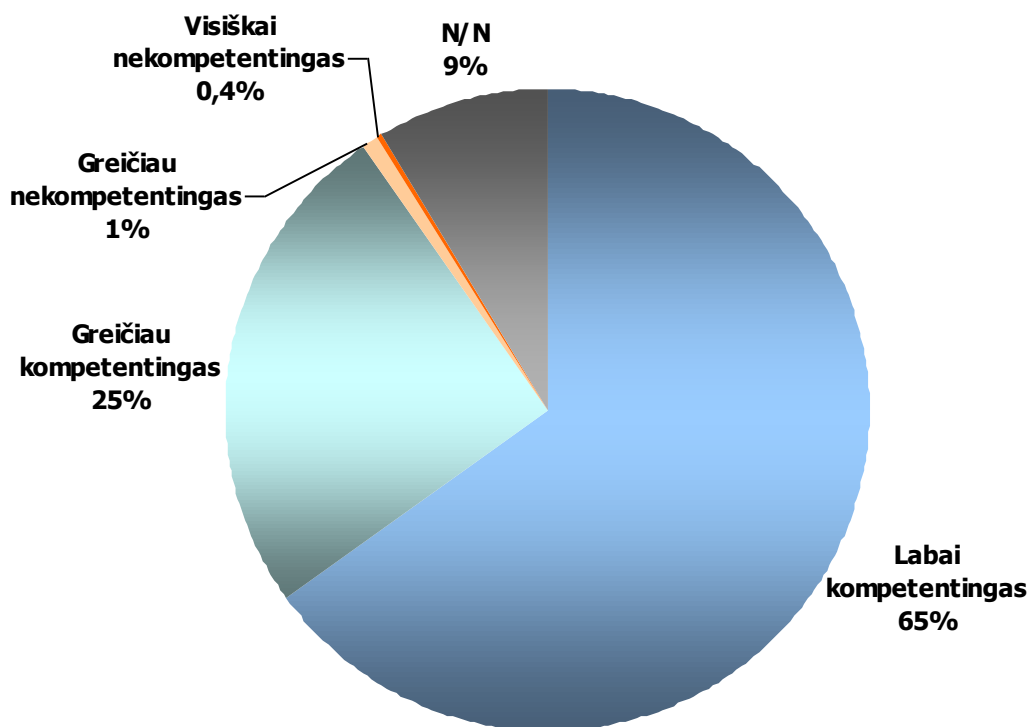
Dauguma apklaustų įmonių (90 proc.) jas tikrinančio priešgaisrinės priežiūros inspektoriaus kompetenciją vertina teigiamai: 65 proc. mano, jog inspektorius labai kompetentingas, 25 proc. – greičiau kompetentingas. Priešingą nuomonę išsakė 1 proc. respondentų. Dar 9 proc. neturėjo nuomonės šiuo klausimu. (Pav.2.1).

Inspektoriaus kompetenciją labai teigiamai dažniau vertina vyresni nei 55 m. įmonių atstovai, didžiausiose įmonėse (daugiau nei 100 darbuotojų) dirbantys respondentai, mokslo, švietimo gydymo įstaigų, gamybos, pramonės sandėliavimo įmonių atstovai bei mažesniuose miestuose/ rajonų centruose ar kaimo vietovėse veiklą vykdančių įmonių atsakingi darbuotojai (Priedai, Lentelė Nr.6).

Pav.2.1

### Kaip vertintumėte Jūsų įmonę tikrinančio priešgaisrinės priežiūros inspektoriaus kompetenciją? (Proc.)

N=500



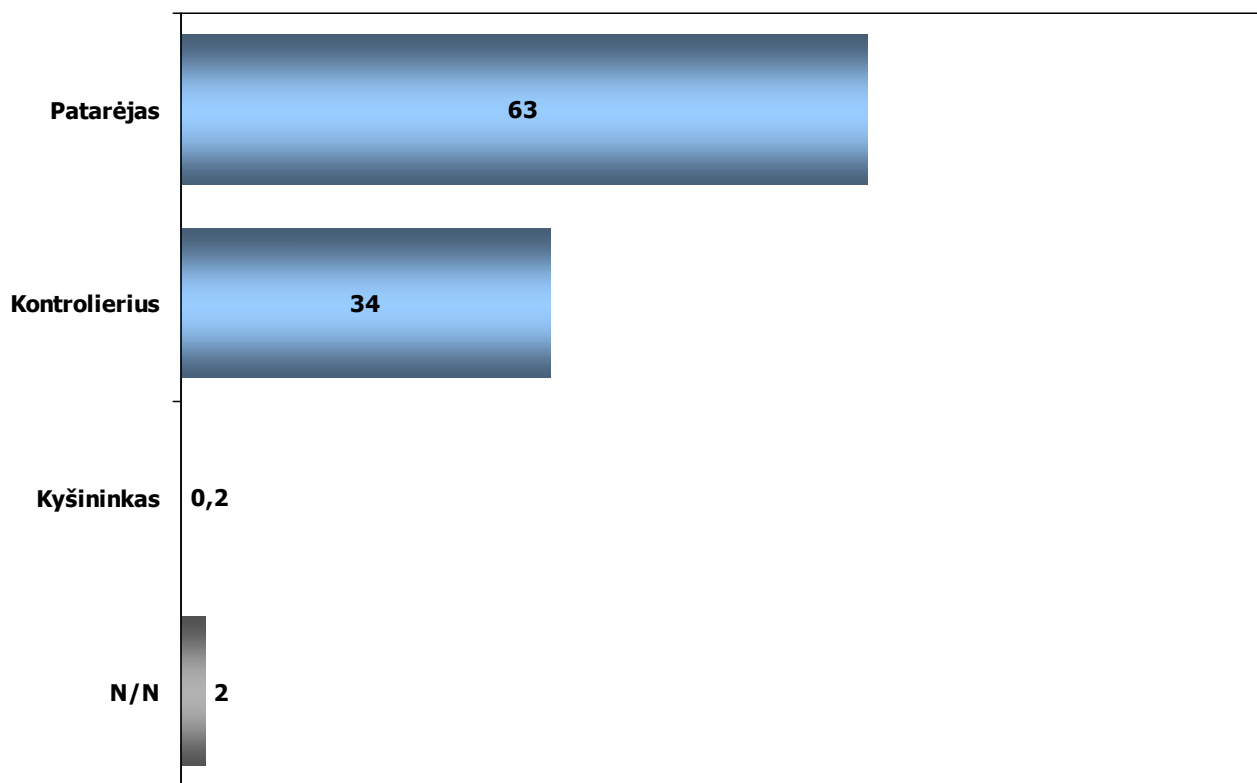
Daugumai tyrime dalyvavusių įmonių priešgaisrinės priežiūros inspektorius visų pirma yra patarėjas (63 proc.). 34 proc. inspektorių laiko kontrolieriumi. 1 respondentas - kyšininku. (Pav.2.2).

Patarėju priešgaisrinės priežiūros inspektorių dažniau laiko moterys, mokslo, švietimo, gydymo įstaigų atstovai bei apklaustieji iš didžiuosiuose miestuose įsikūrusių įmonių. Kontrolieriumi – dažniau vyrai, gamybos, pramonės, sandėliavimo įmonių atstovai bei respondentai iš mažesnių miestų/ rajonų centrų ar kaimo vietovių. (Priedai, Lentelė Nr.7).

Pav.2.2

**Kuris iš žemiau pateiktų apibūdinimų geriausiai atspindi Jūsų požiūrį į priešgaisrinės priežiūros inspektorių? (Proc.)**

N=500



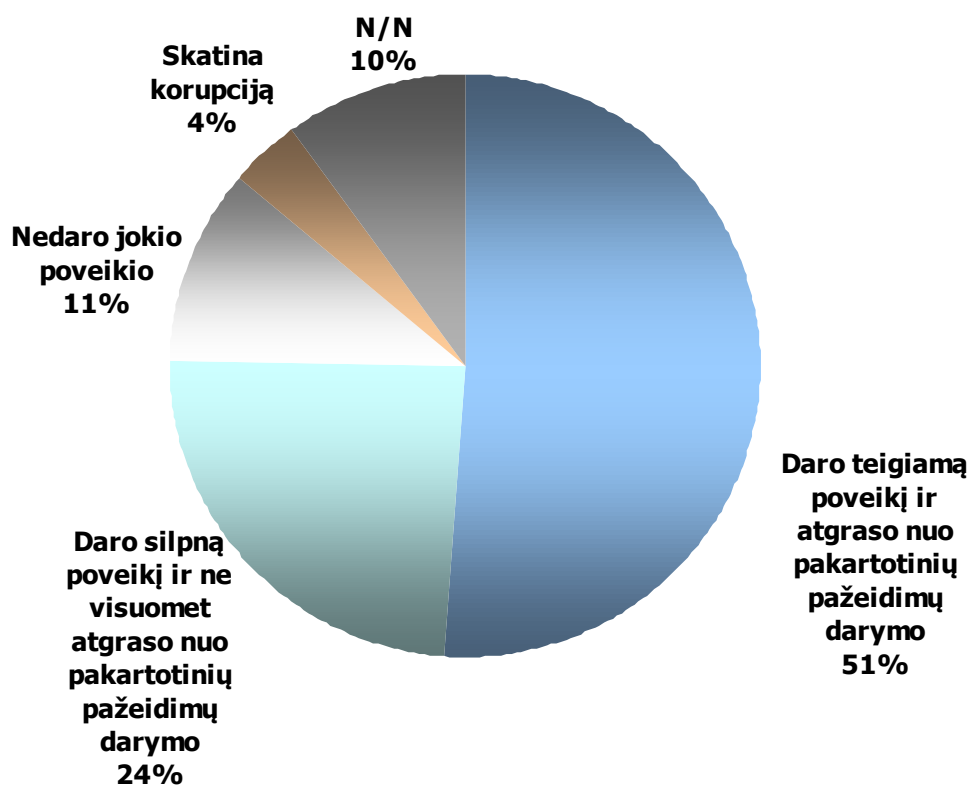
Kiek daugiau nei pusė (51 proc.) apklaustųjų išreiškė nuomonę, jog priešgaisrinės saugos reikalavimų pažeidėjams skiriamos administracinės baudos daro tinkamą poveikį ir atgraso juos nuo tolimesnių gaisrinės saugos reikalavimų pažeidinėjimų. 24 proc. nuomone, tokios baudos daro silpną poveikį ir ne visuomet atgraso nuo pakartotinių pažeidimų darymo. 11 proc. apskritai nemato jokie skiriamų administracinių baudų poveikio, o 4 proc. teigimu, jos skatina korupciją. (Pav.2.3).

Teigiamą poveikį dažniau įžvelgia vyrai, 51-100 darbuotojų turinčių įmonių atstovai, respondentai iš mokslo, švietimo ir gydymo įstaigų bei didmiesčiuose įsikūrusių įmonių atsakingi asmenys. Silpną poveikį – mažesniuose miestuose/ rajonų centruose ar kaimo vietovėse įsikūrusių įmonių atstovai. Moterys dažniau teigė, jog skiriamos administracinės baudos nedaro jokie poveikio. (Priedai, Lentelė Nr.8).

Pav.2.3

**Ar, Jūsų nuomone, priešgaisrinės saugos reikalavimų pažeidėjams skiriamos administracinės baudos daro tinkamą poveikį ir atgraso juos nuo tolimesnių gaisrinės saugos reikalavimų pažeidinėjimų? (Proc.)**

N=500



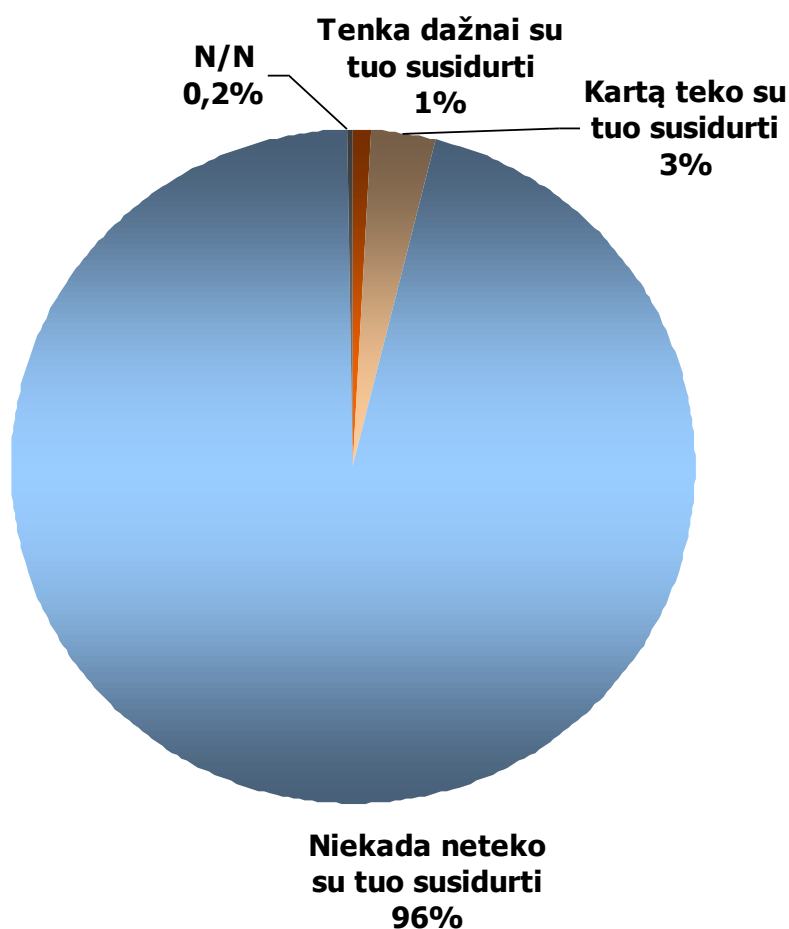
4 proc. apklaustųjų pripažino, jog jiems yra tekę susidurti su situacija, kuomet priešgaisrinės priežiūros inspektorius užuominomis arba kitaip leido suprasti, kad už palankų sprendimą ar paslaugos suteikimą reikalingas atitinkamas atlygis: 1 proc. su tokiomis situacijomis susitinka dažnai, 3 proc. tiesiog yra tekę susidurti. 96 proc. teigė su tokia situacija nesusidūrę. (Pav.2.4).

Statistiškai reikšmingų rezultatų skirtumų pagal respondentų socialines-demografines ir įmonių charakteristikas nėra. (Priedai, Lentelė Nr.9).

Pav.2.4

**Ar Jums teko susidurti su situacija, kuomet priešgaisrinės priežiūros inspektorius užuominomis arba kitaip leido suprasti, kad už palankų klausimo sprendimą ar paslaugos suteikimą reikalingas atitinkamas atlygis? (Proc.)**

N=500



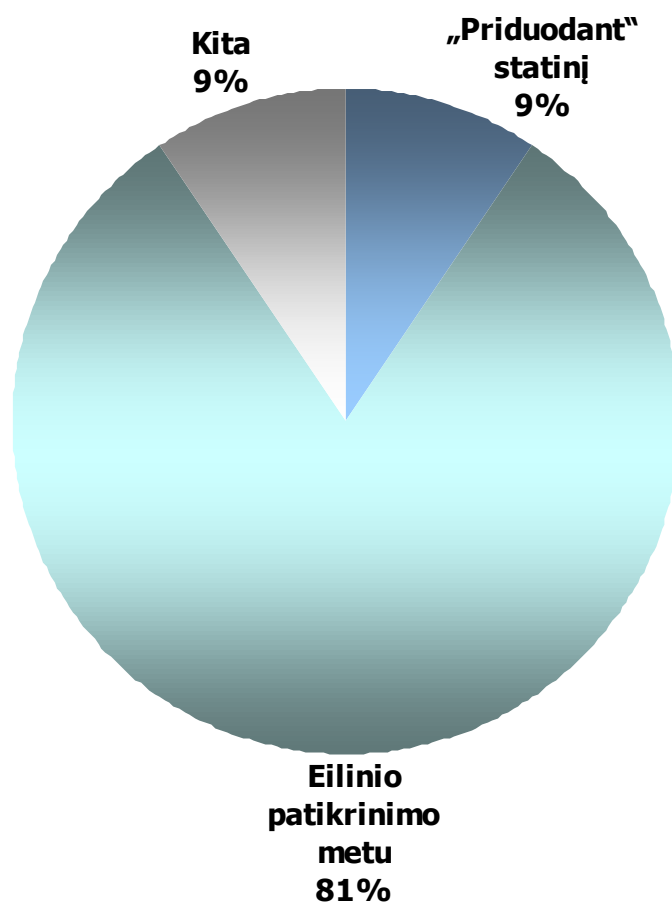
Dažniausiai (81 proc., 17 respondentų) už palankų klausimo sprendimą ar paslaugos suteikimą neoficialaus atlygio buvo prašoma eilinio patikrinimo metu. 2 įmonių atstovai įvardino su tokia situacija susidūrę „priduodami“ statinį. Dar 2 respondentai paminėjo kitokias aplinkybes. (Pav.2.5).

Statistiškai reikšmingų rezultatų skirtumų pagal respondentų socialines-demografines ir įmonių charakteristikas nėra. (Priedai, Lentelė Nr.10).

Pav.2.5

**Jei teko susidurti su korupcija, pasakykite, koku metu tai buvo daroma?  
(Proc.)**

N=21\*



\*Statistiškai nereikšmingas respondentų skaičius

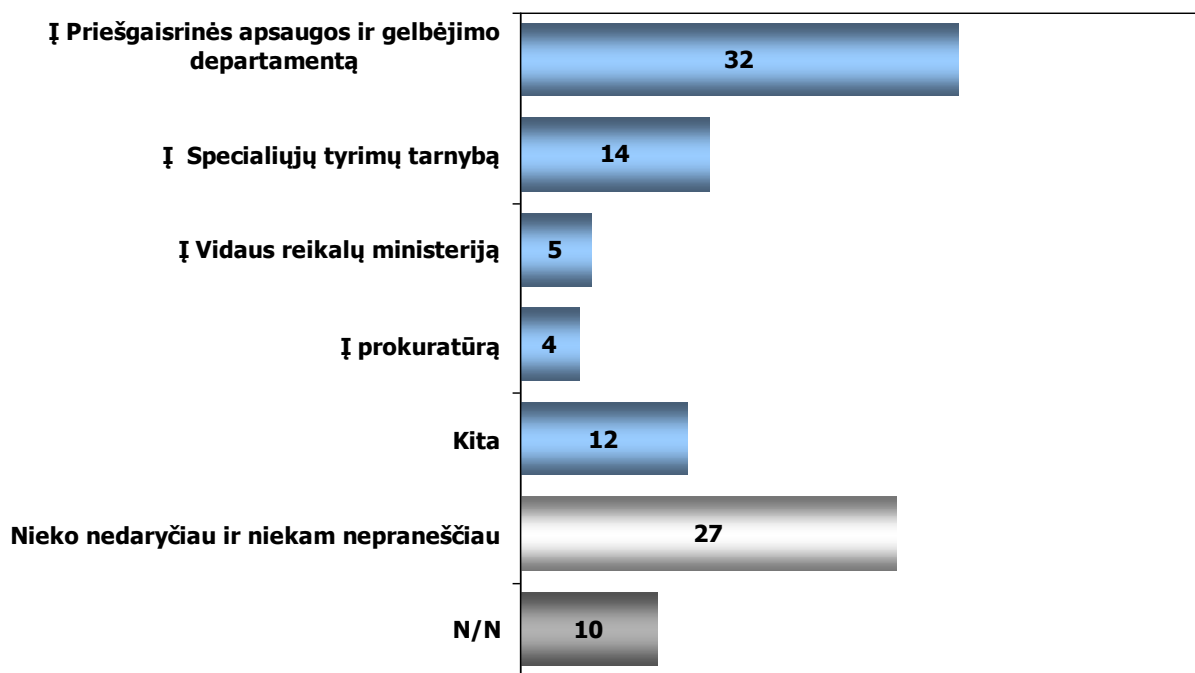
Beveik trečdalis (32 proc.) tyrimo dalyvių nurodė, jog pastebėję korupcijos apraiškas Valstybinėje priešgaisrinėje gelbėjimo tarnyboje kreiptųsi į Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentą. 14 proc. – į Specialiųjų tyrimų tarnybą. 5 proc. – į Vidaus reikalų ministeriją. 4 proc. teigė, jog tokiu atveju kreiptųsi į prokuratūrą. Vis dėlto 27 proc. apklaustų įmonių atstovų pripažino, jog pastebėję korupcijos apraiškas Valstybinėje priešgaisrinėje gelbėjimo tarnyboje nedarytų nieko ir niekam apie tai nepraneštų. (Pav.2.6).

Į priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos vadovą dažniau būtų linkę kreiptis didesnių (daugiau nei 50 darbuotojų) įmonių atsakingi asmenys, apklausti specialistai, tarnautojai, mokslo, švietimo, gydymo įstaigų, gamybos, pramonės, sandėliavimo įmonių atstovai bei tyrimo dalyviai iš mažesniuose miestuose/ rajonų centruose ar kaimo vietovėse įsikūrusių įmonių. Specialiųjų tyrimų tarnybą dažniau nurodė vyrai, iki 45 m. amžiaus respondentai. Didmiesčiuose veiklą vykdančių įmonių atstovai bei paslaugų sektoriaus įmonių atstovai dažniau pripažino, jog tokiu atveju nedarytų nieko ir niekam apie tai nepraneštų. (Priedai, Lentelė Nr.11).

Pav.2.6

**Kur kreiptumėtės, jei pastebėtumėte korupcijos apraiškas Valstybinėje priešgaisrinėje gelbėjimo tarnyboje? (Proc.)**

N=500



\*Galimi keli atsakymai; suma viršija 100 proc.



### 3. Žinios ir nuostatos dėl priešgaisrinio saugumo

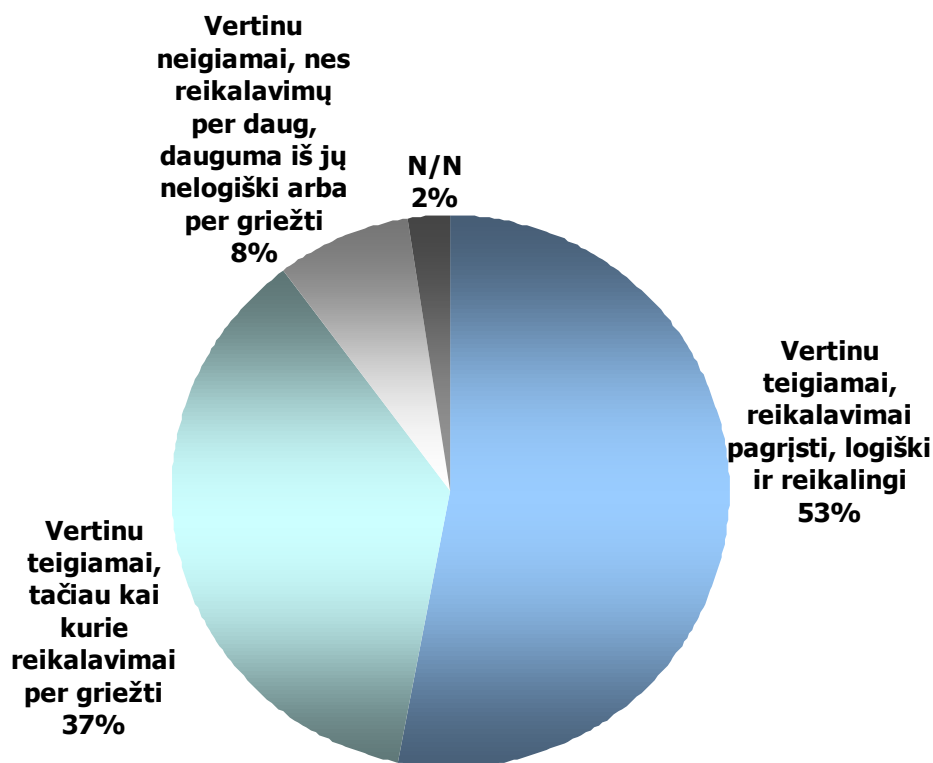
Didžioji dalis (90 proc.) tyrime dalyvavusių šalies įmonių teigiamai vertina teisės aktuose nustatytus priešgaisrinės saugos reikalavimus, taikomus jų įmonei: 53 proc. manymu, reikalavimai pagrįsti, logiški ir reikalingi, 37 proc. mano, jog kai kurie reikalavimai vis dėlto per griežti. 8 proc. respondentų teigimu, reikalavimų yra per daug, dauguma iš jų nelogiški arba per griežti. (Pav.3.1).

Teigiamai teisės aktuose nustatytus priešgaisrinės saugos reikalavimus dažniau vertina ir jų pagrįstumą, logiškumą ir reikalingumą pripažįsta vyriausi (daugiau nei 55 m.) tyrimo dalyviai bei apklausti specialistai, tarnautojai. Nuostata, jog kai kurie reikalavimai per griežti dažniau išreiškė 36-55 m. amžiaus respondentai, aukščiausio, vidutinio lygio vadovai, didesnių įmonių atstovai bei mokslo, švietimo ir gydymo įstaigas atstovaujantys tyrimo dalyviai. (Priedai, Lentelė Nr.12).

Pav.3.1

#### **Kaip vertinate teisės aktuose nustatytus priešgaisrinės saugos reikalavimus, taikomus Jūsų įmonei, įstaigai ar organizacijai? (Proc.)**

N=500



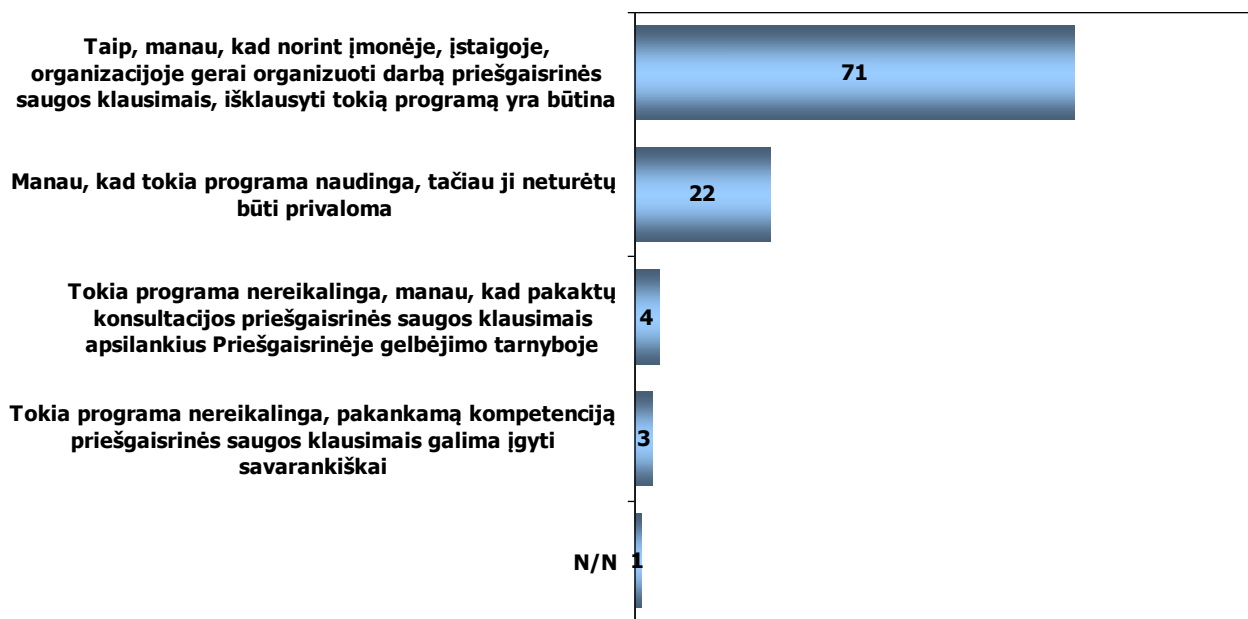
71 proc. apklaustų įmonių atstovų mano, jog norint įmonėje gerai organizuoti darbą priešgaisrinės saugos klausimais, įmonės vadovui ar kitam darbuotojui, kuriam vadovas paveda kontroliuoti objekto priešgaisrinę būklę, yra būtina išklaudyti priešgaisrinės saugos mokymo programą. Dar 22 proc. teigimu, tokia programa yra naudinga, tačiau ji neturėtų būti privaloma. 4 proc. linkę manyti, jog šią programą gali sėkmingai pakeisti konsultacijos priešgaisrinės saugos klausimais apsilankius Priešgaisrinėje gelbėjimo tarnyboje. Dar 3 proc. nurodė, jog pakankamą kompetenciją priešgaisrinės saugos klausimais galima įgyti savarankiškai. (Pav.3.2).

Šios programos būtinumą dažniau pripažįsta vyriausi (daugiau nei 55 m.) apklaustieji, didžiausių (daugiau nei 100 darbuotojų) įmonių atstovai, specialistai, tarnautojai bei mokslo, švietimo, gydymo įstaigų, gamybos, pramonės sandėliavimo įmonių atstovai. Jauniausi (iki 35 m.) tyrimo dalyviai, mažiausių (iki 10 darbuotojų) įmonių atstovai, aukščiausio, vidutinio lygio vadovai bei paslaugų sektoriaus atstovai dažniau pripažįsta šios programos naudą, tačiau mano, kad ji neturėtų būti privaloma. (Priedai, Lentelė Nr.13).

Pav.3.2

**Ar, Jūsų nuomone, reikalinga Priešgaisrinės saugos įstatyme nustatyta prievolė įmonės, įstaigos, organizacijos vadovui arba kitam darbuotojui, kuriam vadovas paveda kontroliuoti objekto priešgaisrinę būklę, išklaudyti priešgaisrinės saugos mokymo programą? (Proc.)**

N=500



Dauguma (67 proc.) apklaustų šalies įmonių atstovų teigė gavę pakankamai naudingų ir reikalingų žinių išklause priešgaisrinės saugos mokymo programą. 18 proc. išreiškė nuomonę, jog mokymo programos temos, kurias išklause, abstrakčios, kai kurios iš jų neaktualios atstovaujamai įmonei, ir iš esmės jie nieko naujo nesužinojo. Dar 13 proc. pripažino, jog jiems minėtos programos išklaudyti neteko. (Pav.3.3).

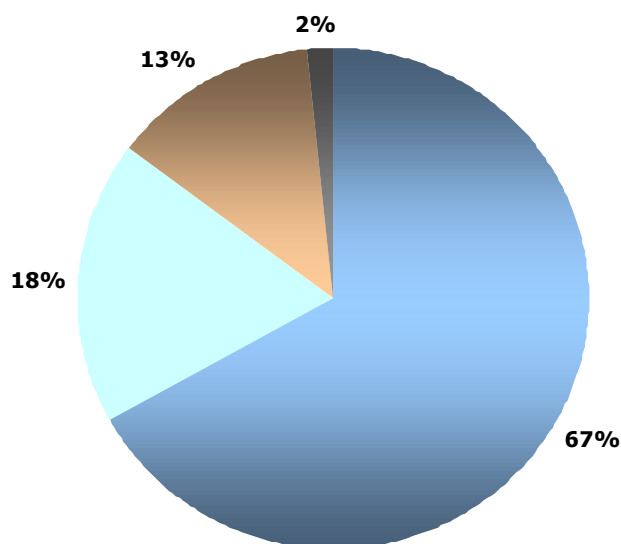
Vyrai, didesnių (daugiau nei 50 darbuotojų) įmonių atstovai, mokslo, švietimo, gydymo įstaigų ir gamybos, pramonės, sandėliavimo įmonių atstovai dažniau nurodė gavę pakankamai naudingų ir reikalingų žinių. Žinių abstraktumą ir neaktualumą dažniau akcentavo moterys, aukščiausio, vidutinio lygio vadovai. (Priedai, Lentelė Nr.14).

Pav.3.3

### **Kaip vertinate žinias, įgytas išklusius minėtą priešgaisrinės saugos mokymo programą? (Proc.)**

N=500

- Gavau pakankamai naudingų ir reikalingų žinių
- Mokymo programos temos, kurias išklasiau, abstrakčios, kai kurios iš jų mano atstovaujamai įmonei, įstaigai, organizacijai neaktualios, iš esmės nieko naujo nesužinojau
- Minėtos programos išklaudyti neteko
- N/N



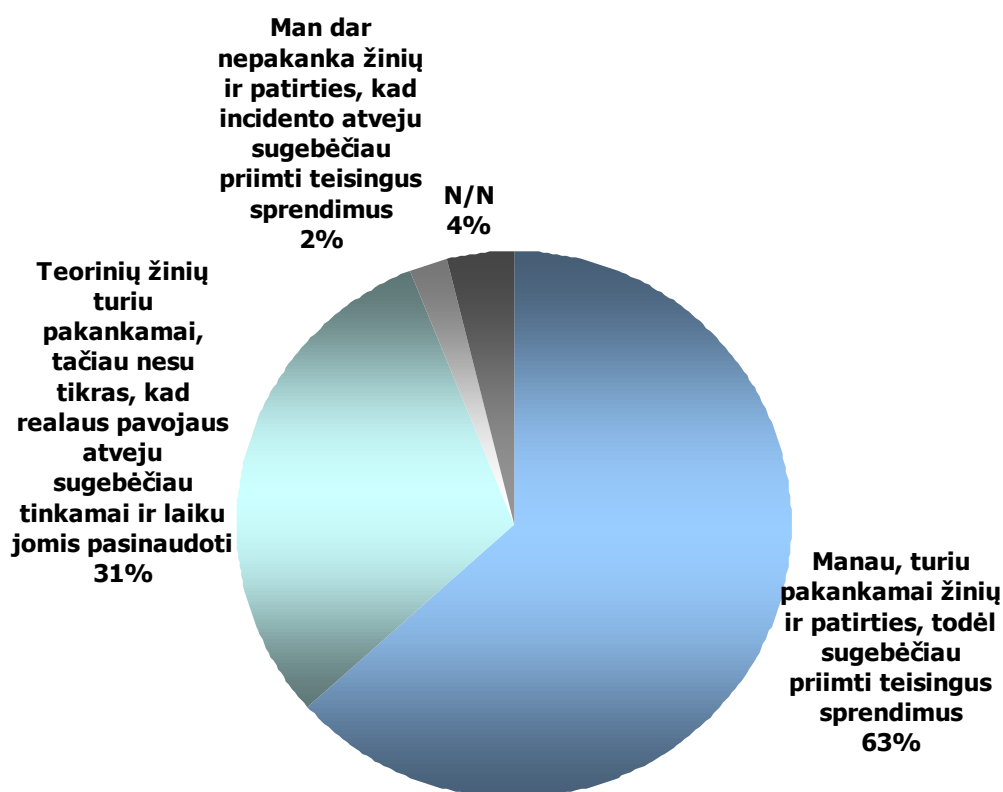
Dauguma (63 proc.) tyrimo dalyvių mano, jog turi pakankamai žinių ir patirties, todėl kilus gaisrui ar kitai ekstremaliai situacijai jų atstovaujamoje įmonė sugebėtų priimti teisingus sprendimus. 31 proc. teigė, jog teorinių žinių turi pakankamai, tačiau nėra tikri, kad realaus pavojaus atveju sugebėtų tinkamai laiku jomis pasinaudoti. 2 proc. pripažino, jog jiems dar nepakanka žinių ir patirties, kad incidento atveju sugebėtų priimti teisingus sprendimus. (Pav.3.4).

Savo žinias ir patirtį geriau vertina vyrai, mažiausiose (iki 10 darbuotojų) įmonėse dirbantys respondentai. Moterys, jauniausi (iki 35 m.) apklaustieji, specialistai, tarnautojai bei mokslo, švietimo ir gydymo įstaigų atstovai dažniau teigė manantys, jog teorinių žinių turi pakankamai, tačiau abejojantys, ar realaus pavojaus atveju sugebėtų tinkamai laiku jomis pasinaudoti. (Priedai, Lentelė Nr.15).

Pav.3.4

**Kaip vertintumėte savo žinias ir gebėjimus, kaip elgtis kilus gaisrui ar kitai ekstremaliai situacijai Jūsų atstovaujamoje įmonėje, įstaigoje, organizacijoje? (Proc.)**

N=500



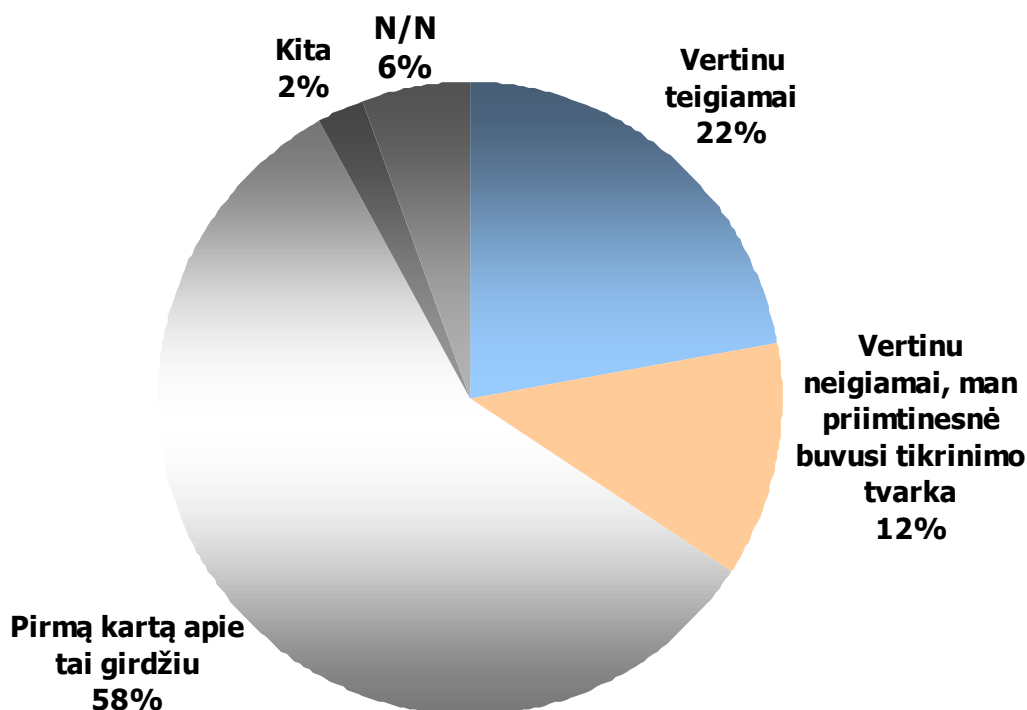
2010-aisiais metais Priešgaisrinės saugos įstatymu įteisinta objekto atitikties priešgaisrinės saugos reglamentuojantiems teisės aktams deklaravimo tvarka vertinama labiau teigiamai (22 proc.) nei neigiamai (12 proc. priimtinesnė buvusi tvirtinimo tvarka). Vis dėlto dauguma (58 proc.) apklaustųjų nebuvo girdėję apie minėtus tvirtinimo tvarkos pakeitimus. (Pav.3.5).

Teigiamai naująją objekto atitikties priešgaisrinės saugos reglamentuojantiems teisės aktams deklaravimo tvarką dažniau vertina mokslo, švietimo, gydymo įstaigų ir gamybos, pramonės, sandėliavimo įmonių atstovai. Neigiamą nuostatą dažniau išsakė 46-55 m. tyrimo dalyviai, didžiausių (daugiau nei 100 darbuotojų) įmonių atstovai. (Priedai, Lentelė Nr.16).

Pav.3.5

**Kaip vertinate šiais metais Priešgaisrinės saugos įstatymu įteisintą objekto atitikties priešgaisrinės saugos reglamentuojantiems teisės aktams deklaravimo tvarką? (Proc.)**

N=500



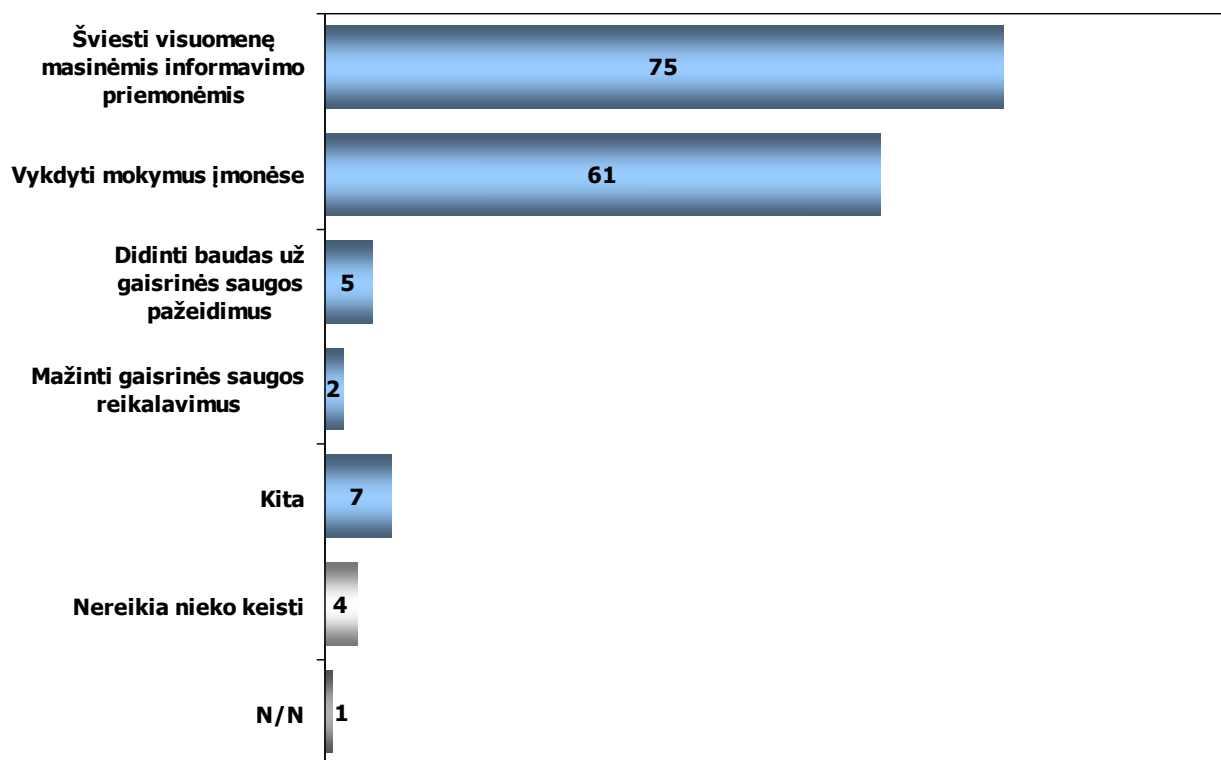
Visuomenės švietimas žiniasklaidos priemonėmis (75 proc.) laikomas pagrindine gaisrų prevencijos užtikrinimo problemų sprendimo priemone. 61 proc. apklaustųjų paminėjo, jog tuo tikslu reikia vykdyti mokymus įmonėse. 5 proc. nuomone, reikėtų didinti baudas už gaisrinės saugos pažeidimus. 2 proc. – mažinti gaisrinės saugos reikalavimus. Dar 4 proc. manymu, nereikia nieko keisti. (Pav.3.6).

Visuomenės švietimą žiniasklaidos priemonėmis dažniau akcentavo specialistai, tarnautojai, mokslo, švietimo, gydymo įstaigų atstovai. Mokymų įmonėse vykdymą dažniau paminėjo vyrai, didesnių (daugiau nei 50 darbuotojų) įmonių atsakingi asmenys, gamybos, pramonės, sandėliavimo įmonių atstovai bei didmiesčiuose įsikūrusių įmonių atstovai. (Priedai, Lentelė Nr.17).

Pav.3.6

**Kokiomis, Jūsų nuomone, priemonėmis reikėtų spręsti gaisrų prevencijos užtikrinimo problemas? (Proc.)**

N=500



### **III. TYRIMO REZULTATŲ APIBENDRINIMAS**

#### **Dokumentacijos tvarkymas**

- 85 proc. apklaustų šalies įmonių atstovų teigė bendravę su Valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojais per paskutinius 24 mėn.: 8 proc. patys kreipėsi į Valstybinę priešgaisrinę gelbėjimo tarnybą, o 77 proc. sulaukė tarnybos pareigūnų apsilankymo.
- Priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojų apsilankymai įmonėse dažniausiai susiję su formalių procedūrų atlikimu (96 proc.) – statinių, patalpų patikrinimais ar statinių pripažinimu tinkamu naudoti. Tuo tarpu pačių įmonių kreipimaisi į Valstybinę priešgaisrinę gelbėjimo tarnybą dažniau yra informacinio-konsultacinio pobūdžio: 55 proc. atvejų kreiptasi dėl konsultacijų priešgaisrinės saugos klausimais, 16 proc. įmonių prašė gauti informacijos (apie veiklą, funkcijas, administracines paslaugas). Dar 11 proc. kreipimūsi sudarė biurokratinės procedūros: 5 proc. pažymų apie patalpų atitikimą priešgaisrinę saugą reglamentuojantiems teisės aktams tvarkymas, 3 proc. kreipėsi dėl pažymos apie kilusį gaisrą, dar 3 proc. – dėl skundų ar pranešimų nagrinėjimo bei sprendimų priėmimo.
- Valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojai vertinami teigiamai. Beveik visos (95 proc.) su Tarnyba bendravusios įmonės sutvarkė reikalus ir liko patenkintos. Atskiri bendravimo su Priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos pareigūnais aspektai taip pat vertinami gerai (8.9 ar daugiau balo iš 10). Palankiausiai vertinamos darbuotojų profesinės žinios (9.3 balo) ir aptarnavimo operatyvumas (9.1 balo). Kiek daugiau erdvės tobulėjimui įžvelgiama klientų poreikio išsiaiškinimo ir problemų sprendimo fazėse (po 8.9 balo). Taip pat labiau pasigendama darbuotojų paslaugumo (8.9 balo).

#### **Nuostatos apie Valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnus**

- Įmonėms Priešgaisrinės priežiūros inspektorius dažniausiai yra patarėjas (63 proc.). Nors kiek daugiau nei trečdalis (34 proc.) inspektoriaus funkcijas sieja su kontrole, jo kompetencija bendrai vertinama teigiamai: 65 proc. mano, jog inspektorius labai kompetentingas, 25 proc. – greičiau kompetentingas. Priešingą

nuomonę išsakė tik 1 proc. respondentų. Dar 9 proc. neturėjo nuomonės šiuo klausimu.

- Priešgaisrinės saugos reikalavimų pažeidėjams taikomos administracinės baudos vertinamos nevienareikšmiškai – apie pusės (51 proc.) apklaustųjų nuomone, šios baudos daro tinkamą poveikį ir atgraso pažeidėjus nuo tolimesnių gaisrinės saugos reikalavimų pažeidimų. Vis dėlto 39 proc. išreiškė skeptišką nuomonę šių baudų atžvilgiu: 24 proc. teigimu, tokios baudos daro silpną poveikį ir ne visuomet atgraso nuo pakartotinių pažeidimų darymo, 11 proc. apskritai nemato jokie skiriamų administracinių baudų poveikio, o 4 proc. nuomone, jos skatina korupciją.
- Korupcijos apraiškos Valstybinėje priešgaisrinėje gelbėjimo tarnybos inspektorių darbe nėra dažnas reiškinys – su juo teko susidurti 4 proc. apklaustųjų (dažniausiai eilinio patikrinimo metu) ir tik 1 proc. tyrime dalyvavusių įmonių inspektorių laiko kyšininku. Vis dėlto pažymėtina, jog pačios įmonės pasižymi pakankamai didele tolerancija korupcijos apraiškoms Tarnyboje – 27 proc. nėra linkusios niekam pranešti susidūrusios su šiuo reiškiniu. Aiški nuostata, kam apie tai reikėtų pranešti, taip pat nėra visiškai susiformavusi: 32 proc. įmonių būtų linkusios kreiptis į Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentą, 14 proc. į STT, 5 proc. į VRM, 4 proc. į prokuratūrą, 12 proc. į kitas institucijas.

### **Žinios ir nuostatos dėl priešgaisrinio saugumo**

- Teisės aktuose nustatyti priešgaisrinės saugos reikalavimai įmonėms vertinami teigiamai: 53 proc. manymu, reikalavimai pagrįsti, logiški ir reikalingi, 37 proc. mano, jog kai kurie reikalavimai vis dėlto per griežti. Neigiamai reikalavimus (jų yra per daug, dauguma iš jų nelogiški arba per griežti) vertina 8 proc. respondentų.
- Priešgaisrinės saugos mokymo programai yra pritariama – jos naudą įžvelgia 93 proc. apklaustų įmonių atstovų. Pripažįstamas ir teigiamas šios programos rezultatas – 67 proc. nurodė, jog ją išklause gavę pakankamai naudingų ir reikalingų žinių.
- Savo teorines žinias, kaip tinkamai elgtis kilus gaisrui ar kitai ekstremaliai situacijai atsakingi įmonių atstovai vertina teigiamai – 94 proc. manymu, jiems tokių žinių pakanka. Vis dėlto 31 proc. abejoja, ar patekę į realią ekstremalią situaciją sugebėtų tinkamai ir laiku jomis pasinaudoti. Dar 2 proc. pripažino, jog jiems



apskritai nepakanka nei žinių, nei patirties, kad incidento atveju sugebėtų priimti teisingus sprendimus.

- Dauguma apklaustų įmonių (58 proc.) nėra girdėjusios apie 2010-aisiais metais Priešgaisrinės saugos įstatymu įteisintą objekto atitikties priešgaisrinės saugos reglamentuojantiems teisės aktams deklaravimo tvarką. Girdėjusieji šiuos tvarkos pakeitimus vertina labiau teigiamai (22 proc.) nei neigiamai (12 proc. priimtinesnė buvusi tvirtinimo tvarka).
- Gaisrų prevencijos užtikrinimo tyrimo dalyviai dažniausiai būtų linkę siekti aktyvindami plačiau visuomenei skirtos informacijos sklaidą, t.y. šviesti visuomenę masinėmis informavimo priemonėmis (75 proc.). Už tiesioginių mokymų vykdymą įmonėse pasisakytų 61 proc. apklaustųjų.

Tyrimo rezultatai rodo, jog Priešgaisrinė gelbėjimo tarnybos veikla bendrai yra vertinama teigiamai. Dažniausiai bendravimas su Priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos specialistais baigiasi sėkmingu reikalų sutvarkymu. Pirmiausia stiprintini pareigūnų darbo aspektai: problemos išsiaiškinimas, sprendimas bei paslaugumas.

Išsiskiria nuostatos į priešgaisrinę saugą skirtingo profilio organizacijose. Gamybos, pramonės, sandėliavimo įmonės pasižymi daugiau „formaliu“ požiūriu – jie Priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos inspektorių dažniau priima kaip kontrolierių, o priešgaisrinės saugos reikalavimus laiko pagrįstais ir reikalingais. Šių įmonių atstovų nuomone, gaisrų prevencija taip pat efektyviausia būtų užtikrinama tiesiogiai vykdant mokymus įmonėse.

Mokslo, švietimo, gydymo įstaigos pasižymi kiek „atlaidesniu“ požiūriu – priešgaisrinės saugos reikalavimai joms dažniau atrodo kiek per griežti, o Priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos inspektorių priima labiau kaip patarėją. Gaisrų prevenciją jos taip pat labiau sieja su visuomenės švietimu per masinės informavimo priemonės nei su konkrečių mokymų vykdymu įmonėse.